

Meštiansky dom na Dolnej 35 , v súčasnosti sídlo Stredoslovenského osvetového strediska,

pôvodne tvorili dva gotické domy z druhej polovice 15. storočia.

K ich zjednoteniu došlo po požiari v r. 1761. V rokoch 1761-63, keď dom vlastnili Bohušovci, zastavali dvor valenou klenbou, dostavali 1. poschodie a celé priečelie domu upravili v barokovom slohu. V dvornom krídle domu, na spodnej strane parcely dostavali objekt s otvorenou arkádovou loggiou na krákorcoch, zaklenutou pruskými klenbami.

Ďalšie stavebné úpravy sa uskutočnili v r. 1854.

35/1

Najstarší známy majiteľ domu, ktorý stál na hornej strane parcely je hrnčiar Martin Topper v r. 1526. Po roku 1542 sa vlastníkom stal Štefan Schmidt mladší. V r. 1582 - majiteľka vdova Š. Schmidta. Pred r. 1587 majiteľ - Juraj Kováč. Na prelome 16. a 17. storočia majiteľ Juraj Homola, v r. 1603 majiteľka vdova po J. Homolovi. Pred rokom 1614 majiteľ Ján Ryppl - manželka Marína, syn Juraj. V r. 1628-34 vlastník Daniel Zima. V r. 1647 figuruje dom ako príbytok rodiny Agarovcov. V r. 1648 - vlastník Martin Slipečka. V r. 1652 - vlastník Krištof Karešič zo Slovenskej Ľupče - bol i senátorom, členom Vnútornej mestskej rady, r. 1673 vdova Anna Karešičová. V prvej polovici 80-tych rokov vlastník Andrej Baltazarides - zomrel r. 1705. Dom zdedila vdova Katarína, po nej dedil syn Samuel Baltazarides. **Po požiari v r. 1761 dom kúpil majiteľ susedného domu č. 35/2 Daniel Bohuš, ktorý domy spojil.**

35/2 Najstarší známy majiteľ spodnej časti parcely bolo Stemper Schmidt - kováč, ktorý ho vlastnil na prelome 15. a 16. storočia. Po jeho smrti sa manželka Anna vydala za kováča Staška, ktorý vyrovnal dlhy jej manžela. V r. 1512 Anna zomrela - dom zdedil Staško Schmidt. V r. 1526 vlastník debnár Andrej Binder. Po ňom zdedil dom Bartoš Binder. V rokoch 1568 - 70 majiteľka vdova Binderová. Ján Binder vlastnil dom po mame do r. 1576, potom sa vlastníkom stal Jonáš Binder, pravdepodobne syn Jána Bindera - vlastník do r. 1592. **Pred rokom 1603 majiteľ senátor Mikuláš Unverdorbe - člen Vnútornej mestskej rady, mal za manželku Marínu, vdovu po J. Klementovi. Narodil sa im syn Andrej, v roku 1605, počas stavovského povstania Štefana Bočkaya, ho v záhrade Mikuláša Unverdorbeho zabili vojaci.** V r. 1614 - 31 majiteľka vdova po Mikulášovi Unverdorbenovi. Koncom 20-tych rokov tu žil aj Michal Clement - syn Maríny z prvého manželstva, ktorý sa stal od roku 1632 majiteľom. V r. 1652 majiteľ Ján Clement - Michalov syn. V prvej polovici sedemdesiatych rokov dom vlastnil Wolfgang Gottfried Volker. **V deväťdesiatych rokoch sa WGV presťahoval do domu 37 a svoj dom 35 predal šľachticovi F. Bohušovi, slúžnemu Zvolenskej župy.** V r. 1720 majiteľka vdova Mária Bohušová. V r. 1747 sa majiteľom stal syn Márie - Štefan Bohuš. V r. 1755-59 nový majiteľ, Daniel Bohuš - možno Štefanov syn alebo brat. Pred r. 1759 - Daniel Bohuš odkúpil do Parvayovcov susedný dom č. 37. **Po požiari v r. 1761 Daniel Bohuš kúpil od Samuela Baltazaridesa horný dom 35/1, ktorý potom stavebne zjednotil do jedného celku.** Dom 35 zdedila vdova po Samuelovi Baltazaridesovi, ktorá ho predala J. Jakubovi Waleschovi. Pred r. 1777 sa novým majiteľom domu stal Baltazár Pongrác. V r. 1780 - majiteľ J. Bohuš. V r. 1786 nový vlastník - Ján Kališ. **Od r. 1801 nový majiteľ Anton Radvanský, šľachtic z Radvane, vlastnil dom 40 rokov.** V r. 1844, vlastník Ladislav Kurthy. **V podnájme tu žil so sestrou a matkou lekár (v r. 1850-1853 c.k. stoličný lekár v BB) a budúci spisovateľ Gustáv Kazimír Zechenter-Laskomerský.** V júli 1853 sa GKZ-L presťahoval do Brezna, kde nastúpil na uvoľnené miesto cisársko-kráľovského bansko-lesného lekára. **Z roku 1854 sa zachovali informácie, že Kurthyovský dom upravili pre vojenské účely.** V r. 1856 už Ladislav Kurthy nežil. Vlastníčka vdova Zuzana Kurthyová, 1857-67. **Pred rokom 1890 sa majiteľom stal mestský lekár Dr. Samuel Bothár, syn rovnomenného vlastníka domu č. 33. Od r. 1909 bol Dr. Samuel Bothár jeden z troch nehonoraných kustódov novozaloženého Mestského múzea.** Neskôr vlastníctvo domu prešlo na E. Bothárovú. **Vo februári 1894 pri výkopových prácach objavili väčšie množstvo stredovekých gotických kachlíc, ktoré patrili k hrnčiarскеj dielni nachádzajúcej sa v dvorovej**

parcele tohto domu. Hrnčiarska dielňa na výrobu kachlíc tu existovala už koncom 15. storočia - nájdené kachlice sú uložené v Stredoslovenskom múzeu, no najmä v dvoch budapeštianskych múzeách: Maďarskom národnom a Umeleckopriemyselnom múzeu. V druhej polovici 40-tych rokov dvadsiateho storočia v dome 35 pôsobil obuvník Pavol Lešták. Od r. 1979 tu sídli Stredoslovenské osvetové stredisko a v jeho podnájme na prízemí od 90-tych rokov kníhkupectvo Duma.

K domu č. 33 - dom mal v predchádzajúcich storočiach rozmanitých vlastníkov a v r. 1715 bola jeho majiteľkou vdova Polonická, v r. 1720 vdova Kondiová. Po nej bol dom majetkom Jána Petroviča. V r. 1747 majiteľ Štefan Kováč. V r. 1759 vlastník krajčír Michal Sartoris st. V r. 1795, majiteľka vdova Anna Sartorisová. V r. 1801 dom predala krajčírovi Jánovi Lamošovi mladšiemu. Pred rokom 1825 vlastnil dom kotlár Adam Jurák z Trenčína. V . 1833-50 majiteľ Jakub Glatz. **Pred rokom 1856 majiteľ kotlár a medikováč Samuel Bothár. Rodina Bothárovcov v tomto období vlastnila v Dolnej ulici aj domy č. 10, 56 a susedný dom č. 35.** Koncom 80-tych rokov žil v dome aj syn Samuela, Ľudovít Bothár, ktorý bol neskôr učiteľom a venoval sa rôznym kultúrnym aktivitám. **Z roku 1893 sú v mestských záznamoch uvedení ako majitelia dediči Samuela Bothára. V r. 1920 je majiteľ Emil Bothár - mladší syn Samuela.** V dvadsiatych rokoch minulého storočia tu pôsobil krajčír J. Barták.